

Jaarverslag Pharmacon

2020

Dit jaarverslag is een uitgave van stichting Pharmacon

Stichting Pharmacon
Bisonspoor 332

Postbus 1262
3600 BG Maarssen

Telefoon 0346 584210
Fax 0346 584201

E-mail examens@pharmacon.nl
www.pharmacon.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Profiel.....	5
Visie.....	5
Verantwoordelijkheid.....	5
Taken.....	5
Organisatiestructuur.....	6
Bestuur.....	6
Examencommissie	6
Raad van Toezicht.....	6
Beleid	7
Kwalificatiestructuur vakdiploma's	7
Communicatie.....	8
Kwaliteit examinering.....	9
Toetskader VWS	9
Examenen en -samenstelling.....	9
Examinering in de praktijk.....	11
Examenondersteuning.....	13
Resultaten.....	14

Voorwoord

De (assistent-) drogist heeft een cruciaal beroep

Tijdens de Covid-19 pandemie is in de volle breedte geconstateerd dat de drogist tot de cruciale beroepsgroepen behoort. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft aangegeven dat de drogisterijen een belangrijk verkoopkanaal voor zelfzorggeneesmiddelen (medicijnen) en medische hulpmiddelen zijn. Daarom is het van belang dat drogisterijen ook tijdens een pandemie openblijven.

Drogisten hebben een zelfstandige taak in de beschikbaarheid van zelfzorgmiddelen en de zorgverlening die daarbij hoort. Daarnaast worden apotheken ontlast als mensen voor zelfzorgmiddelen terecht kunnen in de drogisterij. Verreweg het grootste deel van het zelfzorg assortiment wordt bovendien in de drogisterij verkocht. Deskundig advies is, zeker bij de ter handstelling van UAD-geneesmiddelen, van groot belang. Deze middelen zijn bij juist gebruik veilig, maar verkeerd gebruik kan nadelige gevolgen hebben. Met het behalen van een Pharmacon vakdiploma voor drogist of assistent-drogist kunnen medewerkers bewijzen dat zij over de vereiste kennis en vaardigheden beschikken.

Examens tijdens de lockdown

Tijdens de eerste lockdown in maart en april heeft Pharmacon gedurende 6 weken geen examens kunnen afnemen. Alle reeds geplande examens zijn kosteloos omgeboekt naar een latere datum en de examenkandidaten ontvingen een gratis extra proefexamen. Zo kon de examenkandidaat zijn of haar kennis op peil houden tot het examen weer afgenomen mocht worden.

Tijdens de tweede lockdown kunnen de examens wel doorgaan, weliswaar op nog altijd op aangepaste wijze. Er zijn minder kandidaten tegelijk in de examenruimte, er wordt na iedere afname schoongemaakt en de organisatie is zo geregeld dat iedereen ruim 1,5 meter afstand kan houden. Hierdoor stagneerde de instroom van gediplomeerde medewerkers naar de drogisterijen niet.

In 2020 heeft Pharmacon uiteindelijk ruim 1.600 vakdiploma's uitgereikt. En dat is goed nieuws voor deze cruciale beroepsgroep!

Speciaal voor apothekersassistenten

In 2020 zijn ook de eerste vakdiploma's uitgereikt aan apothekersassistenten die gebruik hebben gemaakt van de nieuwe verkorte route naar het diploma Assistent-Drogist. Speciaal voor apothekersassistenten heeft Pharmacon hiervoor het examen: Assistent-Drogist voor Apothekersassistenten ontwikkeld. Hierdoor kan ook binnen apotheken de aandacht voor zelfzorg nog beter benut worden.

Meer informatie over dit nieuwe examen of onze andere examens vindt u op onze geheel vernieuwde website. De website is in een modern jasje gestoken en is overzichtelijker en toegankelijker voor onze examenkandidaten. Neem gerust een kijkje op www.pharmacon.nl

Verder wil ik graag van deze gelegenheid gebruikmaken om u te informeren dat ik per 1 januari 2021 het voorzittersstokje overgedragen heb gekregen van Jalmar Wesselink. Bij deze wil ik Jalmar nogmaals bedanken voor zijn inzet, hij heeft samen met de overige bestuursleden een goede basis gelegd voor de toekomst! Met veel plezier en energie zal ik mij met alle bestuursleden en het bureau inzetten voor het realiseren van de mooie doelen die Pharmacon voor de komende jaren heeft gesteld.

Hardy Wold, voorzitter

Hardy Wold (voorzitter), Gijs Metz (penningmeester) en Elise Weber (onderwijskundige)

Profiel

Als onafhankelijk (non-profit) exameninstituut is stichting Pharmacon verantwoordelijk voor het ontwikkelen en afnemen van de vakexamens voor de opleidingen Verkoop in de Drogisterij, Assistent-Drogist, Drogist en het verstrekken van de bijbehorende diploma's. Stichting Pharmacon is officieel door de minister van VWS aangewezen als bevoegde examenorganisatie voor de diploma's Assistent-Drogist en Drogist. Een onafhankelijke examendeskundige heeft vastgesteld dat Stichting Pharmacon en haar diploma's voldoen aan de eisen die de minister heeft vastgesteld voor aangewezen examenorganisaties. De diploma's van Pharmacon zijn door het Centraal Bureau Drogisterijbedrijven erkend voor het keurmerk Erkend Specialist in Zelfzorg. Stichting Pharmacon heeft een professioneel bestuur dat onder toezicht staat van een onafhankelijke en deskundige Raad van Toezicht. Stichting Pharmacon richt zich alleen op het examineren (en houdt zich dus niet bezig met opleiden) omdat haar de overtuiging is toegedaan dat het onafhankelijk en deskundig examineren niet goed samengaat met het opleiden van personen voor de diploma's waarvoor wordt geëxamineerd.

Visie

Deskundig advies over zelfzorggeneesmiddelen draagt bij aan de gezondheid van mensen. En aan een gezonde toekomst voor werkgevers en werknemers in de drogisterijbranche. Daar zet Pharmacon zich dagelijks voor in. Met goede examens en een betrouwbare manier van examineren, werken we mee aan een hoog kennis- en vaardighedenniveau van drogisterijmedewerkers. Kwaliteit en betrouwbaarheid staan voorop.

Verantwoordelijkheid

De consument koopt de meeste zelfzorggeneesmiddelen bij de drogisterij. Omdat het gebruik van zelfzorgmiddelen niet geheel zonder risico is, is het belangrijk dat de voorlichting over en de verkoop van deze middelen veilig en verantwoord gebeuren. In de bewaking daarvan speelt Pharmacon een grote rol. Doel daarbij is een adequaat kennis- en vaardighedenniveau van drogisten, assistent-drogisten en andere medewerkers op het gebied van de zelfzorg te bevorderen en te borgen. Dit doen we door het kennis- en vaardighedenniveau te toetsen en – indien die toetsing positief uitvalt - kwalificaties te verlenen.

Taken

Stichting Pharmacon is verantwoordelijk voor:

- het ontwikkelen, organiseren en afnemen van de examens, in overeenstemming met de geldende exameneisen;
- het vaststellen van examenreglementen, exameneisen en toetsmatrijzen;
- het behandelen van bezwaren tegen examenresultaten;
- het instellen van de Examencommissie;
- het beheer van het gediplomeerdenbestand.

Organisatiestructuur

Onze organisatiestructuur is volledig gericht op de kwaliteitsborging in het totale werkproces: van het bepalen van de exameneisen tot de uitreiking van de diploma's. Zowel het bestuur van Pharmacon als de examencommissie houdt toezicht op de kwaliteit van de examinering. De praktische uitvoering ervan is in handen van het examenbureau. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken.

Bestuur

Het bestuur bewaakt de inhoudelijke kwaliteit van de examens en stelt de exameneisen vast. Het bestuur bestaat uit personen uit het bedrijfsleven en specifieke deskundigen met kennis van bijvoorbeeld onderwijs of farmacologie. De leden van het bestuur benoemen zelf nieuwe leden.

In 2020 bestond het bestuur uit de volgende leden:

- Dhr. Jalmar Wesselink (voorzitter)
- Mw. Elise Weber (onderwijskundige)
- Dhr. Gijs Metz (penningmeester)

Examencommissie

De examencommissie is verantwoordelijk voor de inhoudelijke kwaliteit van de vragenbank en van alle examens. Ook biedt de commissie de exameneisen en toetsmatrijzen ter goedkeuring aan het bestuur. Het bestuur benoemt de leden van de examencommissie.

In 2020 bestond de examencommissie uit de volgende leden:

- Mevr. L. Zomer, voorzitter
- Mevr. J. van Beekhuizen-Janssen
- Mevr. R. Quartel

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is het toezichthoudende orgaan van Pharmacon. De leden van de Raad van Toezicht benoemen zelf nieuwe leden.

In 2020 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende leden:

- Mevr. M.J.G.F. Pluijgers van der Velden, MD, MSc (voorzitter)
- Dhr. R. Haneveld, arts M&G, MPH
- Dhr. H. Gloudemans

Beleid

Kwalificatiestructuur vakdiploma's

De kwalificatiestructuur van de vakexamens in de drogisterijbranche bestaat uit drie zelfstandige niveaus:

Verkoop in de Drogisterij

Het examen 'Verkoop in de Drogisterij' is in feite een basisexamen zelfzorg waarbij wordt getoetst of de verkoper weet welke rol hij of zij heeft bij het ter hand stellen van zelfzorggeneesmiddelen. De verkoper mag bijvoorbeeld niet adviseren over de zelfzorggeneesmiddelen, maar moet wel in staat zijn om bij de klant te achterhalen of er behoefte is aan advies. Ook moet een verkoper bij bepaalde producten de klant op de risico's van het gebruik ervan kunnen wijzen.

Assistent-Drogist

In de vakexamens voor assistent-drogist ligt de nadruk op advies geven over zelfzorggeneesmiddelen. Alleen de assistent-drogist en de drogist mogen advies geven over de categorie UAD-geneesmiddelen. Om dat goed te kunnen doen, moeten zij de juiste kennis en vaardigheden in huis hebben. Dit wordt door Pharmacon getoetst in de modules Adviseren 1 en Adviseren 2 (of Adviseren Compleet). Heeft een kandidaat deze modules behaald, dan ontvangt hij het vakdiploma Assistent-Drogist.

De volgende indicaties worden getoetst bij kandidaten voor het examen Assistent-Drogist:

- Pijn en koorts	- Huidklachten
- Maag- en darmklachten	- Overige indicaties (kinderziektes, schimmelinfecties, stoppen met roken
- Verkoudheidsklachten	reisziekte, rusteloze benen, nervositeit en noodanticonceptie)

Verder zijn wet- en regelgeving, zelfzorgvoorlichting en communicatie onderdelen van de examens.

De examens voor Assistent-Drogist zijn op MBO-2 niveau.

Drogist

Naast het geven van advies over zelfzorggeneesmiddelen, houdt de drogist toezicht op de verkoop daarvan. Dit houdt in dat een drogist moet borgen dat in zijn winkel door alle medewerkers verantwoorde zorg wordt geleverd bij de ter hand stelling van zelfzorggeneesmiddelen. Voor het vakdiploma Drogist moet de kandidaat de

modules Adviseren 1 en Adviseren 2 (of Adviseren Compleet) plus de module Toezicht met goed gevolg afleggen.

De volgende indicaties worden getoetst bij kandidaten voor het examen Drogist:

- Pijn en koorts	- Huidklachten
- Maag- en darmklachten	- Overige indicaties (kinderziektes, schimmelinfecties, stoppen met roken
- Verkoudheidsklachten	reisziekte, rusteloze benen, nervositeit en noodanticonceptie)

Verder zijn wet- en regelgeving, zelfzorgvoorlichting, communicatie en toezichthouden op de verantwoorde zorg onderdelen van de examens voor Drogist.

Het examen Toezicht ligt op MBO-3 niveau.

Communicatie

Pharmacon informeert haar relaties over nieuwe ontwikkelingen door het versturen van een periodieke nieuwsbrief. In deze nieuwsbrief wordt belangrijk nieuws vanuit Pharmacon vermeld, zoals de komst van nieuwe proefexamens, aangepaste exameneisen en openingstijden van examencentra.

Jaarlijks in mei vindt de opleidersbijeenkomst plaats waarin alle opleiders worden geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen. In 2020 is de opleidersbijeenkomst online gehouden, dit vanwege de Coronamaatregelen.

Kwaliteit examinering

Pharmacon hecht grote waarde aan kwaliteitsborging. Dit geldt niet alleen voor het vaststellen van de exameneisen en het samenstellen van de examens, maar ook voor de examenafname en het uitreiken van de diploma's.

Toetskader VWS

Voor de examinering van examenkandidaten die opgaan voor de diploma's Drogist en Assistent-Drogist heeft de commissie Aanwijzing Examenorganisaties Drogisterijbranche richtlijnen voor kwaliteitsborging van de examinering opgesteld. Dit zijn de "Beleidsregels aanwijzing examenorganisaties drogisterijbranche". De commissie Aanwijzing Examenorganisaties Drogisterijbranche is een adviescommissie voor het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Pharmacon laat zich 5-jaarlijks toetsen aan deze beleidsregels door toetsdeskundige mw J. ter Burg, tevens adviseur van de commissie Aanwijzing Examenorganisaties Drogisterijbranche.

In 2019 heeft toetsdeskundige Ter Burg wederom een positieve beoordeling aan Pharmacon afgegeven, dat wil zeggen dat Pharmacon voldoet aan de beleidsregels. Het ministerie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft hierop de aanwijzing van Pharmacon als examenorganisatie in de drogisterijbranche verlengd met vijf jaar.

Exameneisen en -samenstelling

De exameneisen worden jaarlijks vastgesteld en gepubliceerd op de website vóór 1 oktober voor het daaropvolgende jaar. Pharmacon informeert de opleiders tijdig via een nieuwsbrief zodat zij de kandidaten kunnen voorbereiden op eventuele wijzigingen. Pharmacon stelt de exameneisen samen naar aanleiding van de eindtermen die het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport opstelt. Bij de exameneisen horen bijlagen waarin zijn opgenomen: de producten (merknamen), werkzame stoffen, terminologie en risicowaarschuwingen.

Op grond van de exameneisen, worden toetsmatrijzen opgesteld die kaderstellend zijn voor de uiteindelijke samenstelling van examenvragen en examens. Hiermee staat het totaal aantal vragen per examen, het aantal vragen per onderwerp en de soort vragen vast zodat de examens gelijkwaardig opgesteld. De toetsmatrijzen worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur op voorstel van de examencommissie.

Examineren vereist behalve inzicht in de leerstof en leerdoelen ook kennis van vraagtechnieken, ofwel het juist formuleren van vragen. Pharmacon heeft een eigen

vragenbank ontwikkeld, die onze examencommissie beheert. In samenwerking met onderwijskundigen en praktiserende drogisten uit de examencommissie worden de examenvragen continu geactualiseerd. De examencommissie maakt voor de inhoudelijke kennis over zelfzorggeneesmiddelen gebruik van de volgende bronnen: Farmacotherapeutisch Kompas, Thuisarts.nl en de CBG-MEB voor de bijsluiters.

De vragen in onze vragenbank worden voortdurend getest. Ze moeten zowel de kennis van de kandidaat als de toepassing van die kennis toetsen. Door middel van cases worden inzicht en vaardigheden van de kandidaten getest. Kandidaten die daar goed op scoren, kunnen in de drogisterij de juiste vragen stellen om tot een goed advies te komen en zo de wettelijk verplichte verantwoorde zorg leveren bij de ter hand stellen van die zelfzorggeneesmiddelen.

Praktijkgericht

Pharmacon stelt haar examens zeer zorgvuldig samen. De praktijk is daarbij onze leidraad. In de examencommissie, die de vragen ontwikkelt, hebben twee praktijkdeskundigen zitting. Daarnaast toetst Pharmacon in de contacten met werkgevers of de examens voldoende op de praktijk zijn afgestemd. Regelmatig overleg met opleiders leidt ertoe dat de opleidingen zodanig worden vormgegeven dat kandidaten de vereiste kennis opdoen voor hun diploma. De exameneisen staat gepubliceerd op onze website: www.pharmacon.nl.

Examinering in de praktijk

Alle Pharmacon-examens worden afgenomen op de computer. Om fraude tegen te gaan, maken kandidaten hun examen in speciaal hiervoor ingerichte examenlocaties in aanwezigheid van toezichthouders.

Examenlocaties

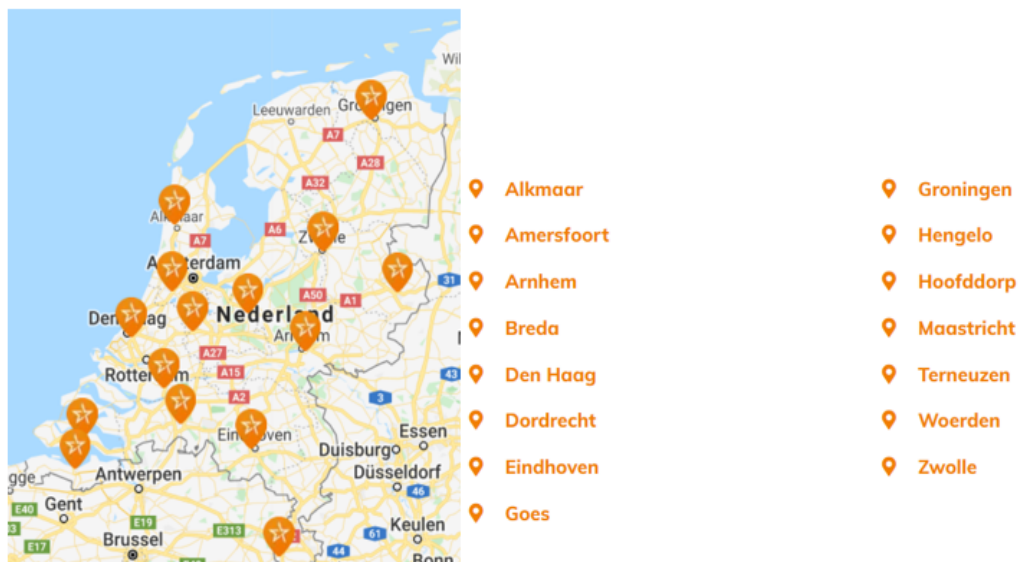
Het hele jaar door neemt Pharmacon reguliere examens af voor de vakdiploma's Drogist, Assistent-Drogist en Verkoop in de Drogisterij. Kandidaten kunnen zelf kiezen wanneer en waar zij examen doen. Pharmacon stelt doordeweeks meer dan 15 locaties in Nederland beschikbaar om examen te doen. Ongeveer eenmaal per maand kan ook op een aantal locaties op zaterdag examen worden gedaan.

In 2020 is de procedure op de examenlocaties aangepast. Nederland werd opgeschrikt door de komst van Covid 19 en dat heeft gevolgen gehad voor de manier waarop we examens afnemen. We hebben in totaal 6 weken geen examens afgenomen toen de uitbraak van het virus op zijn hoogtepunt was en Nederland in een eerste lock down terecht kwam. Naar aanleiding van de maatregelen vanuit de Nederlandse overheid en het RIVM om sociale contacten te beperken en zo veel als mogelijk thuis te blijven, heeft Pharmacon besloten van 17 maart tot en met 28 april geen examens af te nemen. Voor de examenkandidaten die een examen geboekt hadden staan in die periode hebben we het examen kosteloos omgeboekt en heeft Pharmacon een gratis tweede proefexamen verstrekt zodat de kandidaten hun kennis konden bijhouden. Dit werd erg gewaardeerd door opleiders en examenkandidaten.

Na 28 april 2020 zijn de examens hervat, maar met een beperkt aantal examenkandidaten tegelijk in de examenlocatie. Het aantal examendagen per week is verhoogd, het aantal kandidaten per dag is gehalveerd. Zo kunnen we met in achtneming van de richtlijnen van de overheid en RIVM op verantwoorde wijze examineren. Dit leidt ertoe dat de instroom van nieuwe drogisten en assistent-drogisten doorgaat. Dit is van belang voor de continuïteit van de bezetting in de winkels aangezien de (assistent-)drogist een cruciaal beroep heeft. Ook is het voor individuele examenkandidaten van belang dat de examinering doorgaat aangezien vaak een verlenging van de arbeidsovereenkomst afhangt van het behalen van het diploma.

De coronamaatregelen blijven heel 2020 gehandhaafd en blijven voorlopig ook van kracht in 2021.

De examenlocaties in Nederland zijn:

Daarnaast hebben we een examenlocatie in Paramaribo, Suriname en is er de mogelijkheid om examen te doen bij ons testcenter op Curaçao.

Boekingsportal

Kandidaten kunnen hun examen inboeken via de boekingsportal op www.pharmacon.nl. Ze kiezen de locatie, de datum en de tijd zelf. Ook de betaling verloopt online. Om fraude te voorkomen, moeten in het boekingsportal exact dezelfde persoonsgegevens (naam, voorletters en geboortedatum) worden ingevoerd als in het identiteitsbewijs staan. Deze worden voorafgaand aan het examen bij de examenlocatie gecontroleerd aan de hand van legitimatie.

Kandidaten die niet over internet of e-mail beschikken, kunnen hun examen boeken door middel van een inschrijfformulier.

Handboek

Pharmacon heeft een handboek ontwikkeld dat alle interne procedures en processen van het examenproces beschrijft. Daarnaast heeft Pharmacon ook een handboek voor het werken met de vragenbank opgesteld. Op deze manier is de kennis binnen Pharmacon geborgd en kunnen examenkandidaten erop vertrouwen dat eenieder die examen doet, dit op dezelfde wijze doet.

Examenondersteuning

Pharmacon streeft ernaar om zo veel mogelijk kandidaten op een verantwoorde manier te laten slagen zodat voldoende deskundig personeel aan de slag kan in de drogisterijbranche. In 2020 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bevestigd dat de medewerkers in de drogisterij een cruciaal beroep hebben vanwege de geneesmiddelenvoorziening.

Om de slagingskans te verhogen, stelt Pharmacon verschillende hulpmiddelen beschikbaar.

Proefexamens

Voor de examens Verkoop in de Drogisterij, Adviseren 1 en 2, Adviseren Compleet, Toezicht en Assistent-drogist voor apothekersassistenten heeft de examencommissie proefexamens ontwikkeld. Deze proefexamens zijn een realistische weergave van het reguliere examen en bieden de examenkandidaten ondersteuning in hun examenvoorbereiding. De proefexamens kunnen in een digitale omgeving via de website van Pharmacon worden gemaakt. In 2020 is er veelvuldig gebruikgemaakt van de proefexamens, met een totaal van meer dan 2217 gemaakte proefexamens. Dit is een stijging van het aantal proefexamengebruikers met meer dan 15% ten opzichte van 2019.

Exameninzage

Kandidaten die hun examen niet hebben gehaald, kunnen inzage in hun gemaakte examen aanvragen. Op die manier krijgen kandidaten inzicht in de gemaakte fouten en in de materie die zij al wel goed beheersen.

Speciale examens

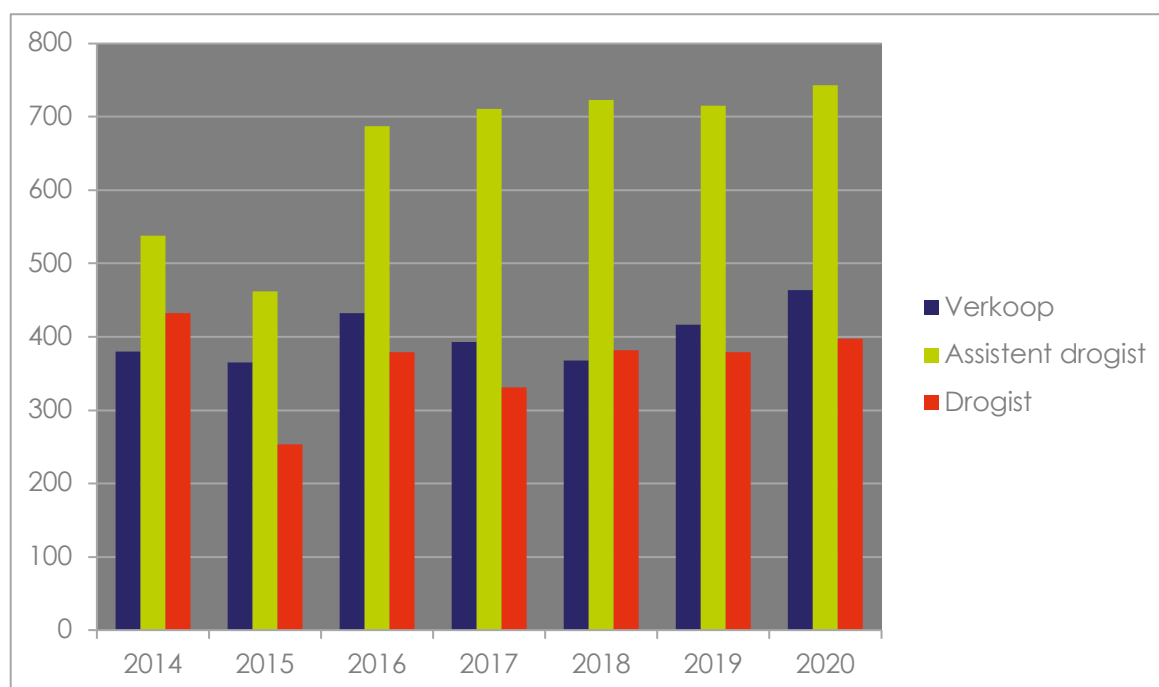
Voor kandidaten die om speciale redenen problemen hebben met het opnieuw afleggen van hun examen in de reguliere examenlocaties, heeft Pharmacon de mogelijkheid gecreëerd om een examen te doen op het examenbureau in Maarssen. De kandidaten krijgen dan eerst inzage in het vorige examen en doen aansluitend examen in een ruimte zonder andere kandidaten. In 2020 hebben 40 kandidaten van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Kandidaten met bijvoorbeeld ernstige examenvrees of dyslexie kunnen mondeling examen doen. Bij een mondeling examen wordt het examen door een examiner van een beeldscherm voorgelezen. De examenkandidaat klikt daarbij zelf het antwoord aan dat hij of zij denkt dat juist is. Het mondelinge examen is gelijk aan het reguliere examen. In 2020 hebben 19 examenkandidaten mondeling examen gedaan.

Resultaten

In 2020 heeft Pharmacon 4580 examens afgenomen. Er werden in totaal 1.604 vakdiploma's uitgereikt, een stijging van meer dan 6% ten opzichte van 2019.

Van alle kandidaten die zijn geslaagd in 2020, is meer dan 70% de eerste keer geslaagd. Dat is een mooi percentage waar de opleiders en de examenkandidaten trots op kunnen zijn!

1.604 vakdiploma's

464 Verkopers in de drogisterij	743 Assistent- Drogisten	397 Drogisten
--	--------------------------------	------------------